

Sygn. akt V ACa 357/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Koźma (spr.)
Sędziowie:	SA Maryla Domel-Jasińska SO del. Teresa Karczyńska - Szumilas
Protokolant:	stażysta Ewelina Gruba

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w C.

przeciwko

M. K. (1), M. K. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego M. K. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 3 marca 2016 r. sygn., akt I C 2078/14

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego M. K. (1) na rzecz powódki kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w T. na rzecz adwokata W. M. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 357/16

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z o.o. Spółka komandytowa w C. domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla aby pozwani M. K. (1) i M. K. (2) zapłacili powodowi solidarnie kwotę 180.024,75 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27.03.2014r. oraz koszty postępowania. W uzasadnieniu powód podał, iż pozwany nie wywiązał się ze

zobowiązania i nie uregulował względem powoda należności za zakupiony towar w kwocie 191.289,69 zł. Tytułem zabezpieczenia płatności powód wypełnił wystawiony przez pozwanego i poręczony przez pozwaną weksel na kwotę 198.034,90 zł. W dniu wykupu weksla pozwany zapłacił kwotę 18.010,15 zł. Do zapłaty pozostała kwota dochodzona pozwem.

Sąd Okręgowy w T. nakazem zapłaty z dnia 30.04.2014r. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani M. K. (1) i M. K. (2) wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Podnieśli następujące zarzuty: w części obejmującej kwotę 10.000 zł zobowiązanie zostało spłacone, w części co do kwoty 163.279,54 zł, że powództwo jest przedwczesne, a co do kwoty 6.745,21 zł, że roszczenie jest nieuzasadnione. W uzasadnieniu podali, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, która upoważniała remitenta do wypełnienia weksla w razie pozostawania w zwłóce z zapłatą ceny. Podali, iż powód dostarczył pozwanemu niekompletny towar, bez dokumentów i testów, wymaganych przepisami prawa (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 11.08.2004r.), a więc obowiązek zapłaty nie powstał. Jego żądanie jest przedwczesne. Brak też podstaw do naliczania skapitalizowanych odsetek.

W piśmie procesowym z dnia 11.02.2015r. powód ograniczył powództwo o kwotę 10.369,89 zł i w tej części cofnął pozew, a w pozostałej części podtrzymał powództwo i wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty co do kwoty 169.654,86 zł wraz z odsetkami od kwoty:

- od kwoty 179.654,86 zł od dnia 27 marca 2014r. do dnia 1 kwietnia 2014r.,
- od kwoty 169.654,86 zł od dnia 2 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu.

Powód podniósł, iż pozwany nigdy wcześniej nie zgłaszał braku jakichkolwiek dokumentów i nie zwracał się o dostarczenie dokumentów innych niż te, które zostały mu wydane wraz z fakturami. Pozwanemu każdorazowo z fakturami VAT przekazywano deklaracje właściwości użytkowych.

Pozwany podtrzymał swoje stanowisko, podkreślając, że w piśmie z dnia 20.03.2014r. zgłaszał powodowi brak atestów i żądał ich dostarczenia.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2016r. Sąd Okręgowy w T. nakaz zapłaty z dnia 30 kwietnia 2014r. wydany w sprawie I Nc (...) przez Sąd Okręgowy w T., I Wydział Cywilny uchylił częściowo co do kwoty 10.369,89 zł i w tej części umorzył postępowanie, utrzymał w mocy nakaz zapłaty w pozostałej części to jest do kwoty 169.654,86 zł wraz z odsetkami od kwoty:

- od kwoty 179.654,86 zł od dnia 27 marca 2014r. do dnia 1 kwietnia 2014r.,
- od kwoty 169.654,86 zł od dnia 2 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty

i kwotę 5.868 złotych tytułem kosztów procesu w tym kwotę 3.617 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego rozstrzygnął o kosztach procesu, następująco uzasadniając rozstrzygnięcie:

Powoda i pozwanego od 2013 roku łączyła umowa o współpracy, na podstawie której powód sprzedawał pozwanemu towar – specjalistyczne rury gazociągowe. Do nawiązania współpracy doszło w ten sposób, iż powód wystosował do pozwanego ofertę, która była odpowiedzią na specyfikację, którą przedstawił mu pozwany. Powód nie znał warunków umowy jaką pozwany zawarł w trybie zamówienia publicznego z (...) sp. z o.o. w G. na dostawę takich rur ani warunków zamówienia publicznego, które stanowiły załącznik do tamtej umowy. Na dowód zawarcia umów sprzedaży powód wystawiał faktury VAT, które pozwany potwierdzał własnoręcznym podpisem oraz dokumenty wydania towaru tj. dokumenty WZ. Do każdej z faktur VAT pozwany otrzymywał wymaganą przez polskie prawo budowlane deklarację właściwości użytkowych równoważną z tzw. aprobatą techniczną. Powód nie wystawiał certyfikatu Pas. Pozwany o tym wiedział. Powód umieścił na swojej stronie internetowej informacje o posiadanych przez towar niezbędnych atestach i aprobacie technicznej.

Na zabezpieczenie płatności wynikających z umów sprzedaży pozwany wystawił do dyspozycji powoda weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Za zobowiązania pozwanego poręczyła jako poręczyciel wekslowy – pozwana M. K. (2). Zgodnie z deklaracją wekslową, powód był uprawniony do wypełnienia weksla w przypadku naruszenia przez pozwanego postanowień umowy sprzedaży w szczególności nieuregulowania w terminie należności.

Początkowa współpraca między powodem i pozwanym układała się dobrze. Pozwany płacił za dostarczony towar w terminie. Nie zgłaszał powodowi, że towar nie ma wymaganych certyfikatów.

Z czasem pozwany miał opóźnienia w płatnościach za dostarczony towar. W związku z tym powód wypełnił weksel na kwotę 198.034,90 zł i wysłał do pozwanym wezwanie do zapłaty w/w kwoty w terminie do dnia 26.03.2014r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. Niniejsze wezwanie zostało odebrane przez pozwanym w dniu 19.03.2014r.

Pismem z dnia 17.03.2014r. pozwany zwrócił się do powoda o wstrzymanie windykacji do końca marca 2014r. i zapewnił, iż w miarę wpływu płatności od swoich kontrahentów będzie natychmiast spłacać zadłużenie.

Pozwany w piśmie z dnia 20.03.2014r., poinformował powoda o terminach zapłaty za 4 faktury i powołał się na brak faktury korygującej. Innym pismem z tej samej daty pozwany zwrócił się o dostarczenie certyfikatów towaru. Podniósł, iż wykonawca nie może ukończyć budowy.

Pozwany zapłacił na rzecz powoda 10.000 zł w dniu wytoczenia powództwa tj. w dniu 01.04.2014r. Powód zaliczył tę wpłatę na poczet należności głównej.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w tej sprawie w szczególności – weksla oraz deklaracji wekslowej, przesłuchania za stroną powodową Prezes S. S. oraz zeznań świadka A. K.. Zeznania świadka R. K. nie miały znaczenia dla sprawy bo nie nowego nie wniosły. Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanym albowiem prawidłowo wezwani na termin rozprawy nie stawili się na nią celem przesłuchania. Tym samym pozwanym nie skorzystali z możliwości zaprezentowania swojego stanowiska w sprawie. Dowody z dokumentów były wiarygodne, nie budziły wątpliwości Sądu ani żadnej ze stron.

Sprawa toczyła się na skutek wniesionych przez pozwanym zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 16.02.2015r. wydanego w sprawie I Nc (...).

W swoich zarzutach pozwanym podnieśli przede wszystkim, iż weksel jest wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową ponieważ pozwany uiścił kwotę 10.000 zł, a powód nie pomniejszył swojego żądania o te pieniądze. W toku procesu Sąd ustalił, iż w dniu 01.01.2014r. powód wniósł pozew do Sądu i tego samego dnia pozwany zapłacił kwotę , o której pisał w zarzutach. Sąd uznał, iż zapłata nastąpiła po złożeniu pozwu. Co do tej kwoty nakaz zapłaty został więc uchylony a powództwo zostało umorzone (art. 496 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c. i art. 332 § 2 k.p.c.).

Co do pozostałej kwoty pozwanym podnosili, iż jest przedwczesne powództwo. Ich zdaniem weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową ponieważ pozwany otrzymał niekompletny towar z powodu braku dokumentów tj. certyfikatów zgodności. Zarzuty pozwanym powinny zostać wykazane (art. 6 k.c.). Poza twierdzeniami pozwanym nie ma na to żadnych dowodów.

Pozwany zarzut braku stosownych certyfikatów podniósł w piśmie do powoda z dnia 20.03.2014r., tj. już po otrzymaniu przez pozwanym wezwań do wykupu weksla, które otrzymali w dniu 18.03.2014r. Czyli 2 dni później pozwany wysłał pismo do powoda, że nie zapłaci, bo nie są dołączone do faktur dokumenty, których nie otrzymał. We wcześniejszych pismach, z których Sąd dopuścił dowód, pozwany niczego, jeśli chodzi o dokumentację, nie kwestionował. Wręcz zwracał się o to aby wstrzymać windykację, bo ma kłopoty finansowe i podniósł, iż zapłaci kiedy tylko otrzyma należności od swoich kontrahentów. Na marginesie wypada zauważyć, iż takie stanowisko pozwanego

zaprezentowane w piśmie można by potraktować jako uznanie powództwa. Czyli brak dokumentów jeżeli w ogóle nastąpił, nie był przeszkodą do regulowania na bieżąco płatności powodowi. Tych zarzutów pozwany nie udowodnił.

Sąd nie znalazł podstaw aby odmówić wiarygodności zeznaniom świadka A. K., że do wszystkich faktur były wysłane dokumenty. Ani też nie było podstaw, aby nie uwzględnić zeznań Prezesa powodowej spółki złożonych na ostatnim terminie rozprawy. Do zamówienia publicznego, na które powołuje się pozwany były załączone aneksy, z których wynika jakie certyfikaty rury powinny mieć. Niemniej jak twierdzi powód, nie otrzymał od pozwanego do specyfikacji tych aneksów. Pozwany nie wykazał, że to powód powinien wiedzieć jakie dokumenty powinny być dołączone do faktur. Pozwany powoływał się na Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 11.08.2004r. w sprawie sposobu deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobów znakowania ich znakiem budowlanym oraz certyfikatu Pas, które nakazuje dołączenie różnych dokumentów. Zarzut ten nie ma znaczenia dla sprawy, albowiem zdaniem Sądu, do faktur były załączone stosowne dokumenty. Zarzuty pozwanych zmierzały więc jedynie do odroczenia płatności na rzecz firmy powoda.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c., co do pozostałej kwoty 169.654,86 zł wraz z odsetkami oraz kosztów procesu zasądzonych w/w nakazem zapłaty, utrzymał nakaz zapłaty w mocy.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, Sąd orzekł na podstawie § 2 ust. 1 i 3 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002r., Nr 123, poz. 1058, ze zm.). Na koszty adwokackie poniesione w sprawie składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł plus 23% podatku VAT.

O kosztach postępowania zabezpieczającego Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wysokość kosztów została ustalona zgodnie z postanowieniem komornika.

Powyższy wyrok zaskarżył apelację pozwany M. K. (1), który zarzucił:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że powód wypełnił weksel in blanco, wystawiony przez pozwanego, zgodnie z deklaracją wekslową, podczas gdy z przyczyn leżących po stronie powoda obowiązek zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda nie powstał,
2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów, polegającej na uznaniu, że zarzuty pozwanego odnośnie niedostarczenia przez powoda kompletnej dokumentacji pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy,
3. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 k.p.c. polegające na sporządzeniu uzasadnienia wyroku z naruszeniem tych przepisów.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a nadto o zasądzenie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia Sądu I instancji dokonane w sprawie oraz wyciągnięte na podstawie tych ustaleń wnioski, czyniąc z nich podstawę swoich ustaleń.

Odnosząc się do zarzutów apelacji pozwanego stwierdzić należy, że zarzuty pozwanego zmierzające do wykazania, że powód dostarczył pozwanemu towar bez wymaganych atestów, co miałyby uzasadniać powstrzymanie się pozwanego z zapłatą ceny są bezzasadne.

Okoliczność, że pozwany wcześniej nie zgłaszał zastrzeżeń co do braku określonego atestu, nie pozbawia go prawa do późniejszego podnoszenia tego zarzutu i powstrzymywania się z zapłatą ceny. Jednakże warunkiem koniecznym dla skutecznego podniesienia takiego zarzutu jest wykazanie, że taki atest w odniesieniu do towarów zamówionych przez pozwanego u powoda był wymagany obowiązującymi przepisami lub postanowieniami łączącej strony umowy. Tymczasem pozwany nie przedstawił wiarygodnych dowodów na okoliczność, że atesty, na które powołuje się odmawiając zapłaty ceny powodowi za dostarczony towar były wymagane przepisami lub umową stron.

Co do przepisów, na które powołuje się pozwany również w apelacji, to Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041 ze zm.) nie zawiera wymogu posiadania przez rury sprzedane pozwanemu przez powoda, specjalnego certyfikatu zgodności z PAS- (...). Przepisy te z dniem 1 stycznia 2017r. zostały zastąpione przepisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. 2016, poz. 1966).

Również umowa stron nie zawiera postanowienia, mocą którego rury objęte umową winny posiadać certyfikat zgodności z PAS- (...). Zresztą okoliczność tę przyznał pozwany w postępowaniu przed Sądem I instancji (k. 74).

Co do posiadania certyfikatu zgodności z PAS- (...), powód konsekwentnie podnosił, że nie posiadał takiego certyfikatu, stąd w umowie stron nie mógł się zobowiązać do jego dostarczenia.

W świetle tych twierdzeń jako niewiarygodne ocenić zatem należy twierdzenia pozwanego (k. 74), że powód nie do wszystkich dostaw dołączył wymagane dokumenty, co miałyby sugerować, że do niektórych dostaw załączone były certyfikaty zgodności z PAS- (...). Skoro bowiem powód nie uzyskał certyfikatu zgodności z PAS- (...), to nie mógł załączać do niektórych dostaw sprzedawanych rur tego dokumentu.

Okoliczność nie dysponowania przez powoda certyfikatem zgodności z PAS- (...) oraz wiedzy o tym wszystkich zainteresowanych nabyciem towarów sprzedawanych przez powoda potwierdził również brat pozwanego świadek R. K. (2) (k. 268).

Skarżący nie może się również powoływać w stosunku do powoda na okoliczność, że umowa łącząca pozwanego z podmiotem, któremu pozwany zamierzał dostarczyć rury nabyte od powoda przewidywała, że rury te mają posiadać certyfikat zgodności z PAS- (...), bowiem to postanowienie umowy bez jej zawarcia w umowie stron, nie jest skuteczne w relacji pozwanego z powodem.

Z kolei co do atestów, którymi powód dysponował, jak wynika z ustaleń Sądu I instancji były one sukcesywnie dostarczane pozwanemu wraz z fakturami, a po otrzymaniu przez powoda pisma pozwanego z dnia 20 marca 2014r. zostały dostarczone pozwanemu ponownie (dowód: zeznania świadka A. K. k. 267), jak też znajdują się na stronie internetowej powoda (k. 134).

W świetle powyższych okoliczności jako bezzasadne ocenić należy zarzuty apelacji naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów oraz sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W judykaturze przyjmuje się, że sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego ma miejsce, gdy zaskarżone rozstrzygnięcie jest sprzeczne z ustalonymi przez sąd okolicznościami lub gdy sąd wyprowadził z ustalonych okoliczności wniosek, który jest błędny logicznie albo gdy sąd uznał pewne okoliczności za ustalone bez dostatecznej ku temu podstawy lub wreszcie gdy uznał pewne okoliczności za nieudowodnione mimo istnienia ku temu podstaw w zebranych materiale dowodowym.

Natomiast skarżący w istocie nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie zarzutów, które miałyby uzasadnić powstrzymanie się przez niego z zapłatą ceny powodowi za dostarczony towar. Nie wskazał bowiem, ani postanowienia umowy, ani też obowiązującego przepisu prawa, które wprowadzałyby wymóg sprzedaży przez powoda rury wyłącznie z certyfikatem zgodności z PAS- (...).

W konsekwencji powyższego stwierdzić należy, że pozwany opiera swoje zarzuty na argumentach, które nie mają oparcia ani w umowie stron, ani też w obowiązujących przepisach prawa, a stanowią przedstawienie własnej subiektywnej wersji stanu faktycznego, nie znajdującej oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Wbrew odmiennym zarzutom apelacji uznać należy, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wymogi art. 328 § 2 k.p.c. umożliwia bowiem jego kontrolę instancyjną.

Co do podstawy prawnej żądania przez powoda od pozwanego zapłaty za dostarczony towar to przy ustaleniu przez Sąd I instancji, że powód sprzedawał rury pozwanemu to jest nią art. 535 k.c. Z kolei wypełnienie przez powoda weksła wystawionego przez pozwanego podlega ocenie przez przyzmat art. 10 prawa wekslowego.

Z powyższych względów uznając apelację pozwanego za niezasadną Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. ją oddalił. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c.